

Het ontbreekt aan informatie over mensen met narcisme vanuit Bijbels perspectief.

Narcisme, een gevoelig onderwerp

Narcisme, er zijn boeken vol over geschreven, op internet is er veel over te vinden, ook zijn er allerlei artikelen over verschenen. Aan informatie geen gebrek. Waar het wél aan ontbreekt is informatie over de problemen rondom het leven met narcisme vanuit Bijbels perspectief.

Veelal adviseert men in termen als: 'Maak dat je wegkomt', 'Verbreek het contact', 'Scheiden is de beste optie'. Adviezen die haaks staan op de Bijbelse principes van het vijfde gebod: Eer uw vader en uw moeder, en ook op het zevende gebod zoals daarover een heldere uiteenzetting is gegeven in het rapport "De heilige huwelijkse staat, een Bijbelse visie op trouwen en scheiden" (Generale Synode Gereformeerde Gemeenten, 2008). Daarom geven de auteurs van het boek "Twee gezichten; Psychologische en pastorale handreiking bij narcisme" aan dat het on-Bijbels is om te vertrekken uit een relatie met een partner die leidt aan een narcistische stoornis. Ik hoor u denken: 'Makkelijk gezegd, maar ga er maar aan staan...'

Het boekje "Twee gezichten. Psychologische en pastorale handreiking bij narcisme" biedt handvatten om misschien verder te kunnen en om te stimuleren hulp te zoeken. Het wil een helpende hand bieden aan partners, kinderen, werkgevers en ambtsdragers en allen die met narcisme te maken hebben of krijgen. Ook voor hen die vermoeden dat zij zélf narcistisch gedrag vertonen, biedt dit boekje een handreiking.

Het boekje bestaat uit zes hoofdstukken. In hoofdstuk 1, 'Wat is narcisme?', wordt het verschil beschreven tussen de 'narcist' en een 'persoon met narcistische trekken', iemand die dus wel narcistisch gedrag vertoont. Narcisten willen belangrijk gevonden worden en proberen dit op allerlei

manieren te bereiken. Ze zijn overtuigend, leggen je woorden in de mond, zijn snel gekrenkt, willen niet tegengesproken worden en leggen de verantwoordelijkheid buiten zichzelf. Reflecteren is moeilijk, zo niet bijna onmogelijk. Anderzijds kunnen ze tot tranen toe bewogen verklaren dat ze het zo graag goed willen hebben met de ander.

Het tweede hoofdstuk, 'Narcisme in relaties', laat zien dat narcisme overal voorkomt. Zowel in de wereld als in de kerk, in het reformatorische gezin, op scholen voor reformatorisch onderwijs, in de kerkenraad, op het werk, enzovoort.

Als voorbeeld: Na een huwelijk van jaren geeft één van beide echtelieden aan dat het echt niet meer gaat en wordt de stap naar de hulpverlening gezet. Die stap werd maar uitgesteld uit angst voor de gevolgen. Nu is er een glimpje van hoop: ze staan er niet meer alleen voor; er is iemand die ervan afweet.

In hoofdstuk 3, 'Hoe nu verder...?', gaat het om erkenning van de waarheid. Dat is pijnlijk. Het raakt de diepere wortels van ons bestaan. Uitgebreid wordt er op ingegaan dat op den duur het wegstoppen van de pijn niet meer lukt. Door te vertellen wat er allemaal gebeurd is, door stil te staan bij de pijn, door erkenning te krijgen voor wie we zijn, door de patronen in ons leven en de manier waarop omgegaan is met het gedrag van de ander te (h)erkennen, kan de weg naar herstel worden ingezet. Hoofdstuk 4 geeft aandacht aan de narcist, narcistisch gedrag (75% mannen)

en mogelijke behandeling. De diagnose 'Narcistische persoonlijkheidsstoornis' doet eigenlijk geen recht aan de complexiteit en de diversiteit. Het oordeel over en de waarschuwing voor de narcist in de zin van: 'Dat is een narcist. Maak dat je wegkomt!' is te gemakkelijk, want juist dat wegelopen van de ander, door iemand die juist zo belangrijk is voor de 'narcist', heeft hem gemaakt tot wie hij is. Leven met iemand met narcisme lijkt niet haalbaar, maar is wel behandelbaar.

In hoofdstuk 5 komt narcisme, loyaliteit en het vijfde gebod aan de orde. Hoe kan ik mijn narcistische vader, moeder, werkgever, ambtsdrager, de eer, liefde en trouw waardig achten die hem of haar toekomt?

Toch zijn er maar twee soorten mensen voor de Heere. Bekeerden en onbekeerden, kinderen van God en kinderen van de satan.

Ingegaan wordt op de onverbreekelijke band tussen ouders en kinderen. De auteurs wijzen er op Bijbelse gronden op dat die band hoogstens onderbroken, maar nooit verbroken kan worden.

Ds. C. van Ruitenburg heeft na elk hoofdstuk een Pastorale Spits geschreven. Hij wijst er op dat er verschillende vormen van narcisme zijn. Toch zijn er maar twee soorten mensen voor de Heere. Bekeerden en onbekeerden, kinderen van God en kinderen van de satan. En als het over loyaliteit gaat: 'Weet u wie loyaal is? Weet u wie trouw is? Christus! In 2 Timótheüs 2 staat: Indien wij ontrouw zijn, Hij blijft getrouw; Hij kán Zichzelf niet verloochenen.'

N.a.v. "Twee gezichten. Psychologische en pastorale handreiking bij narcisme", Maarten van Dijk en Jantine den Uijl-van Loon; uitg. De Banier, Apeldoorn; ISBN 978 94 6278 9425; 89 blz.; € 9,95.